

Nasjonalt program for offisiell statistikk 2024–2027

Dokumentasjon

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2024/1

Hans Viggo Sæbø, Marit Hoel, Richard Ragnarsøn og Åsne Vigran

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 13. februar 2024

ISBN 978-82-587-1915-8 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) ble vedtatt 21. juni 2019. Formålet med loven er å fremme utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk som kan bidra til allmenn folkeopplysning og understøtte analyse, forskning, beslutningstaking og generell samfunnsdebatt. Ifølge statistikkloven § 4 skal det utarbeides et flerårig nasjonalt program for offisiell statistikk som er egnet til å oppfylle formålet. Programmet vedtas av Kongen i statsråd. Det første statistikkprogrammet gjaldt for perioden 2021–2023.

Et forslag til statistikkprogram som skal gjelde for perioden 2024–2027 ble utarbeidet i samråd med Utvalget for offisiell statistikk. Endelig program ble vedtatt av Kongen i statsråd 15. desember 2023.

Dette notatet dokumenterer prosessen som ledet fram til det andre statistikkprogrammet.

Statistisk sentralbyrå, 29.januar 2024

Geir Axelsen

Sammendrag

Notatet dokumenterer arbeidet og erfaringene med utvikling av det andre nasjonale statistikkprogrammet i Statistisk sentralbyrå (SSB) og samhandlingen med brukere, statistikkprodusenter og andre interessenter i Utvalget for offisiell statistikk.

Det gir en kortfattet oversikt over hva som er nytt i programmet sammenlignet med programmet for 2021–2023. Deretter drøftes noen spørsmål om kravene til offisiell statistikk og hva det vil si å være ansvarlige myndigheter for produksjon av slik statistikk. Prosessen med å utvikle programmet beskrives, og lærdommer som kan trekkes av arbeidet omtales avslutningsvis. Notatet følger opp dokumentasjonen av arbeidet med det første statistikkprogrammet.

Notatet viser viktigheten av samarbeid og samordning, både ved utarbeidningen av programmet og i utvikling, produksjon og formidling av offisiell statistikk. SSB vil følge opp temaer omkring samordningstemaer sammen med de øvrige produsentene og Utvalget for offisiell statistikk. I arbeidet med statistikkprogrammet 2024–2027 var det krevende å skaffe finansiering til alle utviklingstiltakene som bør prioriteres på bakgrunn av innspill i brede høringsprosesser med brukerne. Det er viktig at de aktuelle utviklingstiltakene løftes fram i prioriteringsdiskusjoner for framtidige budsjetter og i dialog med departementer og andre interessenter som eventuelt kan bidra med finansiering.

Notatet illustrerer at offisiell statistikk må utvikle seg for å være relevant og møte økte forventninger til ny og forbedret statistikk fra brukerne.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Hva er nytt?	7
2.1. Omfang og innretning	7
2.2. Utvikling.....	8
3. Avklaringer	10
3.1. Programperiodens lengde	10
3.2. Krav til offisiell statistikk.....	10
3.3. Ansvarlige myndigheter	11
3.4. Koordinering.....	12
3.5. Datakilder	12
3.6. Datadeling.....	13
4. Arbeidet med programforslaget	14
4.1. Prosessen i SSB	14
4.2. Prosessen i Utvalget for offisiell statistikk	15
4.3. Brukerinvolvering.....	15
4.4. Vurdering av finansieringsbehov	16
5. Offentlig høring	17
6. Departementsforeleggelse	19
7. Lærdommer	20
Vedlegg A: Oversikt over utviklingstiltakene i statistikkprogrammet 2024–2027	21
Vedlegg B: Vurdering av programperiode	25

1. Bakgrunn og formål

Finansdepartementet ba i brev av 26. august 2021 SSB om å utarbeide forslag til nasjonalt program for offisiell statistikk fra 2024 og anbefale lengden på programperioden. Forslaget ble oversendt Finansdepartementet 1. november 2022. Det bygger på [statistikkloven av 21. juni 2019](#), forarbeidene til denne og [statistikkprogrammet for perioden 2021–2023](#). SSB utarbeider programforslag etter samråd med Utvalget for offisiell statistikk.

Programforslaget har vært på offentlig høring og er justert i tråd med denne. Finansdepartementet har tatt forslaget gjennom departementsforeleggelse. [Endelig program ble vedtatt av Kongen i statsråd 15. desember 2023](#).

Statistikkprogrammet gir en ramme for det norske statistikksystemet. Offisiell statistikk avgrenses til statistikk som omfattes av programmet. Programmet skal bidra til at offisiell statistikk er relevant for brukerne i henhold til statistikklovens formål. Statistikk i programmet er prioritert i tråd med brukerbehov så langt det har vært mulig. Programmet skal fremme effektivitet ved bedre arbeidsdeling mellom statistikkprodusentene og redusert oppgavebyrde for respondentene. Det stilles felles krav til kvalitet for all offisiell statistikk.

Det nye statistikkprogrammet viderefører i all hovedsak statistikkene fra det første programmet, og omfatter i tillegg utvikling både av eksisterende og nye statistikker.

Programmet angir hvilke statistikkområder som skal dekkes, og hvilke offentlige myndigheter som er ansvarlige for statistikkene. Programmet beskriver også omfang og utviklingstrekk ved offisiell statistikk i programperioden. Det skal være fleksibelt nok til at statistikken kan tilpasses endrede brukerbehov, effektiviseringer, nye datakilder og ny teknologi. Enkeltstatistikker vil derfor kunne endres i programperioden, og all utvikling er heller ikke spesifikt omtalt i programmet. Programmet er vedtatt på statistikkområdenivå, og brukere av offisiell statistikk skal være sikret at det utarbeides statistikk som belyser statistikkområdene i henhold til vedtatt statistikkprogram. Gjennomføringen av statistikkprogrammet skal skje gjennom årlige arbeidsprogrammer hos myndighetene som er ansvarlige for produksjon av offisiell statistikk.

Dette notatet dokumenterer arbeidet med programforslaget for 2024–2027 i SSB og samhandlingen med statistikkprodusenter og andre medlemmer i Utvalget for offisiell statistikk, forskningsmiljøer og andre brukere. Det gir først en kortfattet oversikt over hva som er nytt i programmet sammenlignet med programmet for 2021–2023. Deretter drøftes noen spørsmål som kom fram i programprosessen. Dette omfatter kravene til offisiell statistikk og hva det vil si å være ansvarlige myndigheter for produksjon av slik statistikk. Deretter beskrives prosessen med å utvikle programmet, utfordringer i arbeidet og hvordan disse er løst. Hvilke lærdommer som kan trekkes av arbeidet omtales avslutningsvis. Notatet følger opp [dokumentasjonen av arbeidet med det første statistikkprogrammet](#)

2. Hva er nytt?

I dokumentasjonsnotatet for statistikkprogrammet 2021–2023 nevnes at flere offentlige myndigheter vil kunne være aktuelle som produsenter av offisiell statistikk i neste program. Noen innspill kom gjennom prosessen med det første programmet og den tilhørende offentlige høringen. Både høringen til det gjeldende programmet og prosessen med dette programforslaget har vektlagt behovet for framtidsperspektiv og utvikling av offisiell statistikk. Resultatet er beskrevet i det følgende.

2.1. Omfang og innretning

Statistikkprogrammet skal angi hvilke statistikkområder som skal dekkes og hvilke offentlige myndigheter som er ansvarlige for statistikkene. Statistikkprogrammet er holdt på et overordnet nivå og følger i stor grad strukturen fra første program. Denne er basert på inndelingen på ssb.no, men modifisert siden programmet omfatter statistikk fra produsenter utenfor SSB, og da alle statistikker skal ha bare én tilknytning. På ssb.no er det primær- og sekundærtilknytning som betyr at noen statistikker kan plasseres også under tverrgående områder. De innledende kapitlene om bakgrunn, formål, rammer, omfang og innhold er kortet ned. Et nytt kapittel beskriver i hovedtrekk endringene fra programperioden 2021–2023. Et kapittel om samfunnsperspektiver og tverrgående utviklingstiltak omtaler utvalgte temaer, der sammenstilling og utvikling av ny offisiell statistikk på tvers av statistikkområder er særlig framtrødende. Hovedkapitlet som beskriver statistikkområdene, bygger på tilsvarende kapittel i statistikkprogrammet for 2021–2023. Programmet 2024–2027 er delt inn i 21 hovedområder og 91 delområder. Innholdsfortegnelsen er utvidet for å synliggjøre delområdene.

Flere mulige statistikkprodusenter har vært vurdert i prosessen. Programmet inkluderer ny offisiell statistikk fra disse fem nye produsentene fra 2024, med det tilhørende delområdet i parentes:

- Direktoratet for forvaltning og økonomistyring - DFØ (Tillit til offentlige institusjoner) for å belyse innbyggernes forhold til offentlige institusjoner, blant annet basert på spørsmål utarbeidet av OECD
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet - IMDi (Innvandrere) for å dekke bosetting av flyktninger og gi et mer helhetlig bilde av innvandringsområdet
- Mattilsynet (Jordbruk) som utarbeider og rapporterer statistikk om omsetning av plantevernmidler som er hjemlet i EØS-avtalens vedlegg XXI om statistikk
- Meteorologisk institutt (Klima og utslipp til luft) som har lange tidsserier om temperatur og nedbør som avspeiler klimautviklingen i Norge
- Norad (Bistand) som har statistikk som belyser bruken av offentlige bistandsmidler

I tillegg kommer Kreftregisteret med statistikk som utvider dekkningen av ikke-smittsomme sykdommer (Sykdommer). Dette registeret ble overført til Folkehelseinstituttet (FHI) fra 1. januar 2024. FHI er allerede ansvarlig for offisiell statistikk om hjerte- og karlidelser, og delområdet utvides med kreftsykdommer.

Av de nevnte institusjonene var bare DFØ og FHI medlemmer i Utvalget for offisiell statistikk fra før. De nye offisielle statistikkene er basert på eksisterende statistikk som var utenfor det første statistikkprogrammet. De bidrar til bedre dekning og dermed økt relevans for den samlede norske offisielle statistikken.

Med de nye produsentene av offisiell statistikk blir det i alt 16 offentlige myndigheter, inkludert SSB, som er ansvarlige for offisiell statistikk. For 11 av hovedområdene er det bare SSB som produserer

offisiell statistikk. For de resterende 10 hovedområdene er også andre offentlige myndigheter ansvarlige for enkelte delområder.

De 21 hovedområdene av statistikk er beholdt, med en navneendring for område 12 Natur, klima og miljø. Området heter nå Natur, areal, klima og miljø, se kapittel 5. Det samme gjelder område 19 som skiftet navn fra Valg til Valg og demokrati.

Alle delområdene fra første program videreføres. I tillegg er det tatt inn to nye delområder – Bistand under Offentlige finanser og Tillit til offentlige institusjoner under Valg og demokrati. Området Barne- og familievern har endret navn til Barnevern og familievern for å understreke at dette dreier seg om separate tjenester. Det samme gjelder området Organisasjonsdeltakelse under Kultur og fritid som nå heter Deltakelse og frivillighet.

Områdebeskrivelsene er oppdatert etter behov, men mye av teksten er uendret siden mesteparten av første program videreføres. De største endringene gjelder omtalen av utviklingsoppgaver i kommende periode.

Referanser og krysshenvisninger er begrenset for å gjøre programmet så enkelt som mulig. Når det gjelder statistikkforpliktelsene i vedlegg XXI i EØS-avtalen, er kun basisrettsakter oppgitt. Boksene som viser statistikkene som inngår i delområdene ved inngangen til programperioden, er beholdt som supplerende informasjon. Som for første program er disse ikke en del av regjeringens vedtak.

2.2. Utvikling

Utvikling av den offisielle statistikken har stått sentralt i arbeidet, og programmet avspeiler dette. Programmet inneholder over 80 utviklingstiltak knyttet til om lag 50 delområder innen nesten alle hovedområdene. I tillegg foregår det kontinuerlig forbedring av statistikkene som blant annet innebærer bedre kvalitet som aktualitet, hyppighet eller utvidelser, som ikke er beskrevet i programmet.

Større endringer i programmet fra forrige periode omfatter:

- ny offisiell statistikk ved at eksisterende statistikk som ikke har vært i programmet tidligere blir klassifisert som offisiell. Statistikk fra nye produsenter nevnt over er eksempler på dette
- ny offisiell statistikk hvor det ikke har vært statistikk tidligere
- offisiell statistikk som har vært dekket tidligere, og som vil bli videreutviklet med nytt datagrunnlag og/eller nye metoder

En oversikt over utviklingstiltakene i programmet er lagt ved (vedlegg A). Den viser hvilke tiltak som er knyttet til EØS-forpliktelser, andre internasjonale forpliktelser eller anbefalinger, bærekraftsindikatorer og annen bakgrunn for forslaget.

I noen tilfeller vil etablering av ny statistikk avhenge av forhold som er usikre ved starten av perioden, som lovgivning, datatilgang eller finansiering. Dette generelle forbeholdet påpekes i kapitlet om omfang og innhold, og omtalen av noen forslag angir også at utviklingsarbeidet ikke er endelig fastlagt.

Utviklingspunktene er formulert på ulike måter avhengig av hvor sikre eller sannsynlige tiltakene er. Typiske formuleringer er:

- «Statistikk (om ...) skal videreutvikles (eventuelt vil/skal utvikles eller at statistikken alt utvikles)»
- «Det tas sikte på utvikling (eventuelt å utvikle eller at utvikling planlegges)»
- «Videre utvikling vurderes (ulike varianter som vil bli vurdert eller er under vurdering)»

På områder med delt ansvar framgår det hvem som skal utvikle statistikken. I noen tilfeller framheves samarbeid om utvikling eller forbedringsarbeid ved formuleringer av typen «SSB samarbeider med i produksjon og videreutvikling».

3. Avklaringer

SSB ble bedt om å vurdere lengden på den kommende programperioden. I prosessen med programforslaget ble det reist spørsmål om kravene til offisiell statistikk, og om hva det vil si å være ansvarlig myndighet for en statistikk. Inndelingen i statistikkområder ble også diskutert. Det ble reist spørsmål om SSBs koordineringsrolle og om beskrivelse av datakildene for offisiell statistikk. Spørsmål om datadeling kom også opp i planleggingsprosessen. Dette omfattes ikke av programmet, men omtales kort i innledningen. Disse temaene er utdypet i det følgende. De drøftes videre i Utvalget for offisiell statistikk etter behov.

3.1. Programperiodens lengde

SSB ble bedt om å gi en tilråding på hva som ville være hensiktsmessig lengde på programperioden fra 2024. Vurderinger av ulike alternativer ble lagt fram for Utvalget for offisiell statistikk 7. februar 2022. Et notat med vurderinger og anbefaling ble lagt ved programforslaget til Finansdepartementet 1. november 2022 (vedlegg B). På bakgrunn av støtte fra utvalget og noen svar i den offentlige høringen anbefalte SSB en programperiode på fire år. En treårsperiode ville gi en tilnærmet kontinuerlig planleggingssyklus og en femårsperiode ville i praksis si at det måtte planlegges for sju år fram i tid. En fireårsperiode ville gi muligheter til å trekke på flere erfaringer fra gjeldende programperiode før neste program skal planlegges.

3.2. Krav til offisiell statistikk

I statistikkprogrammet som gjaldt for 2021–2023 var det et eget kapittel om krav til offisiell statistikk. Hovedinnholdet herfra er gjentatt i programmet for 2024–2027, under overskriften 2.1 Offisiell statistikk.

Utdrag av tekst fra det nye programmet vises nedenfor (utheving gjort i dette notatet).

Etter statistikkloven skal offisiell statistikk ha **allmenn interesse**. Den vil typisk være **heldekkende** for sektorer, geografiske områder eller grupper i befolkningen, og være basert på statistiske standarder som definisjoner og klassifikasjoner. Den vil **inngå i et sammenhengende statistikk-system som muliggjør sammenligninger mellom ulike samfunnssektorer, geografiske områder og over tid**. Valg av relevante grupperinger og detaljeringsgrad er viktig. Geografiske inndelinger som brukes til å belyse regionale forskjeller er et eksempel.

Kravene til offisiell statistikk angis i statistikkloven § 5:

- Offisiell statistikk skal utvikles, utarbeides og formidles på en faglig uavhengig, upartisk, objektiv, pålitelig og kostnadseffektiv måte.
- Utviklingen, utarbeidingen og formidlingen av offisiell statistikk skal skje på grunnlag av enhetlige standarder og harmoniserte metoder.
- Statistikken skal være relevant, nøyaktig, aktuell, punktlig, tilgjengelig og klar, sammenlignbar og sammenhengende.

Kravene i statistikkloven er i samsvar med [europaparlaments- og rådsforordningen om europeisk statistikk](#). Forordningen inneholder kvalitetskrav og retningslinjer for utvikling, utarbeiding og formidling av europeisk statistikk, og er gjort gjeldende i norsk rett gjennom EØS-avtalen. [FNs grunnleggende prinsipper for offisiell statistikk](#) og [Retningslinjer for europeisk statistikk](#) (European Statistics Code of Practice) utgjør et internasjonalt kvalitetsrammeverk for offisiell statistikk.

Alle krav er ikke absolutte. Kvalitet betyr at statistikken skal tilfredsstillе brukerbehov, og være «fit for purpose/use». Brukerne har ulike behov og kravene må balanseres. Kvaliteten må være *god nok* for bruken av statistikken. Et eksempel på balansering av krav er avveiningen mellom nøyaktighet og

aktualitet. Editering med feilretting av statistikk tar tid, og av og til vil det være viktig å få statistikken publisert tidlig på bekostning av nøyaktighet. Publisering av foreløpige tall er også en mulighet. Et annet eksempel på balansering mellom krav er avveining mellom aktualitet og punktlighet. For ambisiøse mål for aktualitet kan lede til revidering av tidspunkter for offentliggjøring av statistikken, og dermed redusert punktlighet.

Noen krav er mer absolutte enn andre. Faglig uavhengighet og upartiskhet er kjerneverdier for produsenter av offisiell statistikk. Dette gjelder hvordan offisiell statistikk utvikles, utarbeides og formidles. SSBs uavhengighet til politisk eller annen ekstern påvirkning er lovhjemlet. For andre myndigheter gjelder kravet til faglig uavhengighet i denne sammenhengen deres virksomhet knyttet til produksjonen av offisiell statistikk.

I kvalitetsrammeverkene er det også andre krav som støtter opp under faglig uavhengighet og upartiskhet, som gjengitt i statistikkprogrammet:

- **Datoer og tidspunkter for publisering av statistikk annonseres på forhånd. Statistikken skal gjøres fritt tilgjengelig samtidig for alle.** God praksis er å benytte en statistikkalender hvor publiseringsdag bindes minst tre måneder på forhånd, samt et fast daglig publiseringsstidspunkt.
- **Det skal være full åpenhet om datakilder og produksjonsmetoder – altså god og synlig dokumentasjon for brukerne av statistikken.** Dette inkluderer informasjon om feilkilder og usikkerhet.

Den offisielle statistikken må være godt synlig og lett tilgjengelig og nedlastbar.

Å binde publisering tre måneder i forkant er nevnt som god praksis, men er ikke et minimumskrav. I dag hvor stadig mer statistikk publiseres basert på nye og mer oppdaterte datakilder, vil publisering kunne foregå hyppigere enn før, og for enkelte statistikker løpende. Det kan også gjelde statistikker basert på administrative registre som oppdateres løpende. Et eksempel fra SSB er konkursstatistikken som baseres på Konkursregisteret i Brønnøysundregistrene. SSB publiserer kvartalsvis statistikk som nyhetssak, men oppdaterer statistikken i statistikkbanken daglig.

Hovedpoenget er at offisiell statistikk gjøres tilgjengelig for alle samtidig, og at det opplyses om når og hvordan den publiseres.

En sak som ble tatt opp i denne runden var hvorvidt det at statistikkprogrammet vedtas av Kongen i statsråd er forenlig med produsentens faglige uavhengighet. Som nevnt over gjelder uavhengigheten *hvordan* offisiell statistikk utvikles, utarbeides og formidles. *Hva* som skal belyses av offisiell statistikk avhenger av brede brukerbehov som også omfatter myndighetenes behov. Statistikkloven § 4 slår fast at det er Kongen i statsråd som vedtar programmet etter en bred prosess som omfatter en offentlig høring.

3.3. Ansvarlige myndigheter

Det har vært stilt spørsmål om hvordan myndigheter som er ansvarlig for en offisiell statistikk avgrenses, og om flere myndigheter kan ha felles ansvar for produksjonen av en statistikk de samarbeider om. Samarbeidet kan gjelde ulike deler av produksjonsprosessen. Ansvaret for rapportering til internasjonale organisasjoner kan også være delt.

I programmet ligger ansvaret for hver statistikk hos én myndighet, den som publiserer den offisielle statistikken (første gang). Delt ansvar på statistikknivå kan være uryddig. Det kan gi uklarhet om ansvaret for produksjon og utvikling av statistikken. Samarbeid er viktig og kan etableres uavhengig av hvor ansvaret er plassert. Der flere institusjoner samarbeider tett om en statistikk eller om rapportering til internasjonale myndigheter er dette angitt. Programmet gjelder på delområdenivå,

og der er det ofte flere institusjoner som er ansvarlige for ulike statistikker som til sammen gir et helhetlig bilde på det aktuelle området.

I programmet står det at å være ansvarlig for offisiell statistikk innebærer både produsentansvar og ansvar for at statistikken oppfyller kravene for slik statistikk. En offentlig myndighet som er ansvarlig for offisiell statistikk skal ivareta kvaliteten i hele produksjonskjeden og utvikling av statistikken.

3.4. Koordinering

Etter statistikkloven § 6 skal SSB samordne all utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. Utvalget for offisiell statistikk er et viktig verktøy i samordningen. Det skal etter loven ledes av SSB. Utvalget skal blant annet bistå SSB i arbeidet med å utarbeide forslag til statistikkprogram. SSB er tillagt hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid.

SSB lager en [årlig offentlig rapport til Finansdepartementet om kvaliteten på offisiell statistikk](#). Der beskrives arbeidet med koordinering og kvalitetsevaluering av offisiell statistikk, kvalitetsgjennomganger av enkeltstatistikker, anbefalinger om forbedring, status for forbedringstiltak, kvalitet i administrative informasjonssystemer, status for brukerorientering og utvikling av systemet for kvalitetssikring av offisiell statistikk.

Tiltak for å forbedre det nasjonale statistikksystemet, gjennom koordinering, aktivt samarbeid og kvalitetssikring diskuteres, også i kjølvannet av anbefaling fra det europeiske peer review teamet som foretok en fagfelleevaluering av SSB og det norske statistikksystemet høsten 2021. Fire produsenter utenom SSB ble også vurdert (FHI, NAV, NIBIO og UDI).

Denne fagfelleevalueringen fant ingen forhold som er i strid med retningslinjene for europeisk statistikk, men gav 15 anbefalinger om forbedringer hvorav én gjaldt videreutvikling av det nasjonale statistikkprogrammet. SSBs tiltak på dette området omfatter utvikling av et «veikart» (roadmap) og en tiltaksplan i kjølvannet av de årlige kvalitetsvurderingene, samt sterkere involvering av alle produsenter av offisiell statistikk i kvalitetsarbeidet.

Koordineringsrollen vil bli drøftet videre med Utvalget for offisiell statistikk.

3.5. Datakilder

SSB benytter over 100 administrative registre i statistikkproduksjonen, fra ca. 30 registereiere. Det fins avtaler med disse registereierne samt kvalitetsrapporter for registerdataene som SSB bruker. De andre produsentene baserer også i stor grad statistikken på registerdata på sine respektive områder. Noen sentrale registre, som Folkeregisteret, Brønnøysundregistrene og Matrikkelen, er nevnt i programmet. Andre registre er særlig nevnt der det planlegges ny offisiell statistikk, eventuelt basert på nye registre.

[Det er laget en oversikt over hvilke statistikker som er inkludert i statistikkprogrammet per 1. januar 2024 \(Excel-fil\)](#). Den viser hvilken offentlig myndighet som er ansvarlig for statistikken, hvilket statistikkområde den tilhører og publiseringshyppighet nasjonalt, i tillegg til eventuelle internasjonale forpliktelser og datakilder. EØS-forpliktelser gjelder i denne sammenheng statistikkrettsakter som inngår i EØS-avtalens vedlegg XXI. Datakilder er delt i tre hovedkategorier: Statistiske – kilder som har statistikk som formål (utvalgsundersøkelser, tellinger, eller andre statistikker), administrative (eksempelvis offentlige og private registre), og andre. Statistikkoversikten er utvidet noe med hensyn til datakilder fra og med 2024.

Fra denne oversikten er det også lenket til de enkelte offisielle statistikkene, hvor det i de fleste ligger metainformasjon («Om statistikken» i SSB). Statistikkoversikten oppdateres og publiseres årlig.

Utvikling av statistikk er avhengig av tilgjengelige datakilder, lover og andre rammer. Det er viktig at programmet understøtter langsiktig arbeid for å forbedre infrastrukturen for offisiell statistikk og dataflyt. SSB vil vurdere mulighetene for å kartlegge behovet for framtidige datakilder.

3.6. Datadeling

Programmet omfatter ikke deling av data, men det er knytninger mellom statistikken og tilgjengeliggjøring av de underliggende dataene. Spørsmål om dette temaet er kommet fram i prosessen med programmet.

Den offisielle statistikken gir grunnlag for forskning og analyser som igjen kan understøtte folkeopplysning, samfunnsdebatt og politikkutforming. Datamaterialet som er samlet inn for offisiell statistikk kan på visse vilkår gjøres tilgjengelig for forskning og analyse, også utenfor systemet for offisiell statistikk. Dette skal gjøres på en effektiv og sikker måte. Slik tilgang bidrar til å supplere og utdype kunnskapen som den offisielle statistikken gir.

Data som skal brukes til å produsere offisiell statistikk kan med utgangspunkt i statistikkloven § 13 deles innen systemet for slik statistikk, det vil si mellom SSB og andre produsenter. Disse opplysningene kan ikke brukes til andre formål, og de kan bare gjøres tilgjengelige for personer med tjenstlig behov i forbindelse med arbeidet med offisiell statistikk. I perioden 2021–2023 har SSB gjort avtale med NAV om tilgang til data for slik bruk.

4. Arbeidet med programforslaget

4.1. Prosessen i SSB

Ansvar for nasjonal koordinering og dermed for å drive prosessen med utvikling av det nasjonale statistikkprogrammet er lagt til internasjonalt sekretariat. Ved starten av 2022 ble det opprettet en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til statistikkprogram for neste periode gjennom å koordinere arbeid internt i SSB og med øvrige produsenter av offisiell statistikk og Utvalget for offisiell statistikk.

Med utgangspunkt i gjeldende program skulle gruppa vurdere behovet for endringer i beskrivelser av hoved- og delområder og hvilke nye statistikkbehov som vil være aktuelle for neste programperiode. Arbeidsgruppa skulle sørge for at det ble gjort beregninger av økonomiske konsekvenser av nye utviklingsforslag til statistikkprogrammet. Leveransen til departementet skulle også omfatte en vurdering av hva som var en hensiktsmessig programperiode.

Arbeidsgruppa hadde representanter for de fleste avdelinger i SSB og bestod av:

- Marit Hoel (Internasjonalt sekretariat, leder)
- Richard Ragnarsøn (Internasjonalt sekretariat)
- Åsne Vigran (Internasjonalt sekretariat)
- Hans Viggo Sæbø (Internasjonalt sekretariat)
- Live Rognerud (Internasjonalt sekretariat)
- Vidar Lund (Internasjonalt sekretariat)
- Trine Westvold (Administrasjonsavdelingen, stab)
- Randi Johannessen (Avdeling for økonomisk statistikk)
- Kjartan Steffensen (Avdeling for person- og sosialstatistikk)
- Peder Næs (Avdeling for nærings- og miljøstatistikk)
- Audun Langørgen (Forskningsavdelingen)
- Camilla Rake (Administrasjonsavdelingen, virksomhetsstyring)
- Ingelin Nordgård (Administrasjonsavdelingen, økonomi)
- Jon Olav Folsland (Avdeling for kommunikasjon og brukerkontakt)
- Kari Benterud Mellem (Avdeling for metodeutvikling og datainnsamling)

Gruppa hadde ukentlige møter gjennom 2022. Representantene for statistikkavdelingene koordinerte innspill fra egne avdelinger. Forskningsavdelingen representerte primært et brukermiljø.

Etter at programforslaget ble levert til Finansdepartementet 1. november 2022, deltok arbeidsgruppa utenom ledelsen i internasjonalt sekretariat i en fokusgruppe tilrettelagt av metode-seksjonen i SSB for å oppsummere sine erfaringer. Fokusgruppa konsentrerte seg om forbedringspunkter. Deltakerne tok blant annet opp at prosessen med å vurdere og utforme utviklingstiltak i programmet ikke helt fant sin form. Noen mente at det burde ha vært større utredninger om utviklingsbehovene, der også grenseflater mellom sektorer ble godt ivaretatt, og hvor alle behov ble samlet i én kost-nyttevurdering. Fokusgruppa pekte på at ressursberegningene burde ha startet tidligere. Det ble stilt spørsmål om det bør etableres en strategisk gruppe for offisiell statistikk i Norge. Enkelte la særlig vekt på programmet som verktøy for å koordinere nasjonal statistikkproduksjon, som å fjerne eventuelt dobbeltarbeid og sørge for god flyt av data til statistikkproduksjon og formidling. Når det gjaldt prosessen, ble det trukket fram at mer tid kunne ha blitt brukt til å drøfte statistikktemaer, framfor statusoppdateringer. Noen sa at det var krevende å være bindeledd mellom arbeidsgruppa og egen avdeling og sørge for god formidling av

informasjon begge veier. Det gjaldt blant annet statistikkavdelingene. Det kom forslag om å organisere arbeidet i sprinter og tilpasse deltakelse etter tema i neste runde.

Programforslaget ble behandlet i direktørmøtet i SSB flere ganger og i to møter i Rådet for SSB.

4.2. Prosessen i Utvalget for offisiell statistikk

Utvalget for offisiell statistikk arbeidet i 2022 og deler av 2023 med forslaget til nytt nasjonalt statistikkprogram. Det ble organisert en workshop om nytt statistikkprogram for utvalget 7. februar 2022, og deretter ble statistikkprogrammet behandlet på to utvalgsmøter. Utvalget ble konsultert flere ganger om det nye programmet via felles område i MS Teams. I tillegg hadde SSB flere bilaterale møter og konsultasjoner med medlemmer i utvalget.

Formålet med workshopen var å få til gode diskusjoner mellom de ulike etatene om utviklingstemaer i det nye programmet. Generelle stikkord var internasjonal påvirkning og samhandling (globalisering) og digitalisering (jf. EUs program). Stikkord for områder som ble dekket var ellers utdanning og arbeidsliv, befolkningens sosiale og økonomiske forhold og grønt skifte. Utvalget drøftet også arbeid med satsingsforslag, samarbeid om tverrgående temaer mellom berørte myndigheter, brukerorientering og lengden på neste programperiode. Etter workshopen ble det gitt skriftlige innspill både fra medlemmer i utvalget og fra avdelinger i SSB.

Temaer i utvalgsmøtene omfattet programmets struktur og innhold, lengden på programperioden, satsingsforslag for større utviklingsplaner og kvalitetsgjennomgang av offisiell statistikk. Samarbeid mellom etatene i produksjonen av offisiell statistikk ble understreket, og spørsmålet om klargjøring av ansvar må ses i lys av dette. Selv om etater samarbeider om utarbeiding av statistikk har SSB presisert at ansvaret for en statistikk plasseres hos én myndighet, se kapittel 3.2.

4.3. Brukerinvolvering

SSB har vektlagt kartlegging av brede brukerbehov. Offisiell statistikk skal være relevant. Mange høringsinstanser til første program, Rådet for SSB, Eurostats peer review team og ulike forskningsinstitusjoner, har poengtert at statistikken må utvikles i takt med samfunnsutviklingen.

En rekke møter med brukere og mulige statistikkprodusenter har blitt gjennomført. Dette omfatter både departementer, som Klima- og miljødepartementet og Kunnskapsdepartementet, med underliggende etater, nye produsenter av offisiell statistikk nevnt i kapittel 2 og institusjoner som Havforskningsinstituttet, Norges Bank og Sametinget. Statistikkprogrammet har også vært tema i SSBs ordinære møter med statistikkbrukere, blant annet i rådgivende utvalg.

Våren 2022 ble det gjennomført en konsultasjonsrunde blant universiteter og forskningsinstitusjoner som ledet til flere innspill med hensyn til utviklingsbehov. Dette resulterte i eller støttet følgende utviklingstemaer i programforslaget:

- Energiproduksjon fra nye næringer og energivarer, som vindkraft og hydrogen
- Strømforbruk i ulike prisområder
- Økosystemregnskap
- Integrasjon og levekår blant innvandrere
- Bedre statistikk om arbeidstakere/arbeidsforhold/arbeidsmiljø
- Bompengepasseringer (autopassordningen)
- Offentlige, private og ideelle velferdsprodusenter
- Flere byggekostnadsindekser

Brukerinvolveringen gjennom den offentlige høringen omtales i kapittel 5.

4.4. Vurdering av finansieringsbehov

Finansdepartementet la til grunn at programforslaget skulle ta utgangspunkt i gjeldende budsjetttrammer, og ba om at eventuelle vesentlige budsjettkonsekvenser ble fremmet i den ordinære budsjettprosessen for statsbudsjettet 2024.

SSB og de andre berørte produsentene av offisiell statistikk vurderte ressursbehovene ved de foreslåtte utviklingstiltakene. Mange av tiltakene var forventet å kunne dekkes innenfor eksisterende budsjetttrammer, gjennom omprioriteringer og effektivisering, men det ble også identifisert flere tiltak som ikke ville la seg gjennomføre med eksisterende ressurser. SSB utarbeidet et satsingsforslag for nasjonalt statistikkprogram og bedre deling av data for 2024 i desember 2022. Som en del av statistikkprogrammet planlegges utvikling av økosystemregnskap i et samarbeid mellom Miljødirektoratet og SSB. Dette ble skilt ut i et eget satsingsforslag til Klima- og miljødepartementet på vegne av begge institusjonene.

Det ble bevilget midler til økosystemregnskap, men utover dette ble det ikke tilført særskilte midler til utvikling av offisiell statistikk fra 2024. Tiltakene i programmet ble likevel beholdt, men formuleringene ble i noen tilfeller endret fra for eksempel *skal* utvikles til *vurderes* utviklet. Et nytt satsingsforslag som gjelder ekstra finansiering for 2025 ble sendt til Finansdepartementet i desember 2023. SSB vil også undersøke om det er andre finansieringsmuligheter i programperioden.

5. Offentlig høring

Finansdepartementet la programforslaget ut på høring 3. november 2022, med svarfrist 27. januar 2023. Det kom inn om lag 70 høringsvar. Departementet ba SSB vurdere innspillene innen 28. februar 2023. Mange høringsinstanser var fornøyde og støttet programmet generelt eller nevnte punkter de var spesielt fornøyde med. Støtten gjaldt både omfang, innretning, tverrgående utviklingstiltak og ny statistikk på flere områder. Det siste gjaldt også ny statistikk fra nye produsenter omtalt i kapittel 2.

I høringsrunden for statistikkprogrammet 2021–2023 var det mange som tok opp rammene for programmet, med spørsmål om bedre klargjøring av kravene til offisiell statistikk, beskrivelsen av det norske statistikksystemet med formidlingskanaler og programmets inndeling i områder og delområder. Det var få merknader til rammene i denne høringen.

Flere høringsinstanser var opptatt av tilgangen til mikrodata for forskning og analyser. SSB arbeider videre med å forbedre løsningene for deling og tilgjengeliggjøring av data for forskning og analyser. I statistikkprogrammet poengteres det at data som er grunnlag for offisiell statistikk skal tilgjengeliggjøres så langt som det er mulig innenfor rammene som loven setter.

Kartverket ønsket i høringen at statistikkprogrammet tydeliggjør datagrunnlaget for offisiell statistikk. SSB foreslår å utvide den årlige statistikkoversikten med mer informasjon om kilde-data som brukes til offisiell statistikk. Se ellers kapittel 3.5 om datakilder.

Det kom noen ønsker om helt ny offisiell statistikk. Det omfatter et forslag fra *Norsk Polarinstitutt* støttet av *Klima- og miljødepartementet (KLD)* om statistikk om miljøutviklingen i polarområdene basert på overvåkingsdata. Det ble tatt inn som et utviklingstiltak under delområdet Klima og utslipp til luft. *Statens vegvesen* mente at statistikk over frakt av kjøretøy og personer med ferje har allmenn interesse, og ønsket at SSB publiserer dette som egen statistikk. Utvikling av ferjestatistikk ble lagt inn i delområdet Landtransport.

Flere høringsinstanser tok opp bruken av nye datakilder og stordata som kan gi ny statistikk med bedre kvalitet og redusert oppgavebyrde. Hensynet til personvern ble også understreket i denne sammenhengen. I lys av debatten om bruk av nye datakilder som transaksjonsdata ble hensynet til personvernet styrket med setningen «Statistikkloven har en rekke bestemmelser som bidrar til å sikre statistisk konfidensialitet. Det innebærer blant annet at informasjonen som innhentes bare brukes til statistiske formål, og at dataene sikres med både tekniske og administrative tiltak».

Flere pekte på behovet for helhetlig formidling av all offisiell statistikk og mente at det bør stilles mer presise krav til tilgjengeliggjøring. Det forventes blant annet at alle produsenter publiserer sine statistikker i en portal der brukerne selv kan tilpasse og sortere variabler for uttak. All offisiell statistikk bør være enkelt nedlastbar, for eksempel ved bruk av API-er, som fra SSBs statistikkbank. En formulering om dette ble tatt inn.

Flere høringsinstanser ba om mer detaljert statistikk, spesielt med ytterligere geografisk inndeling, mer aktuell statistikk og sammenhengende tidsserier. Formuleringene om grupperinger og detaljeringsgrad ble styrket.

Flere ville ha sterkere synliggjøring av tverrgående statistikk, som statistikk om Svalbard, menneskerettigheter og samiske rettigheter samt samiske forhold generelt. Både statistikk om Svalbard, om samiske forhold, samt deler av statistikken om innvandrere nevnes i programmet som eksempler på statistikk som fordeler seg på ulike statistikkområder. Det ble tatt inn en utvidet omtale av Svalbard-statistikk i programmet. Videre utvikling av samisk statistikk er omtalt under

hovedområdet Befolkning. Det samme gjelder arbeidet med videreutvikling av språkstatistikk som er nevnt under delområdet Kultur, med en tilføyelse om forbedret formidling.

Flere høringsinstanser støttet temaene som omtales i kapitlet om sammenstilling og utvikling av ny offisiell statistikk på tvers av statistikkområder og knyttet til aktuelle samfunnsperspektiver. *LO* understrekte fordelingsperspektivet i det grønne skiftet. En setning om dette ble tatt inn. *KLD* pekte på behovet for å identifisere og følge «grønne» aktiviteter over tid. *SSB* foreslo å utvide omtalen av grønt skifte med en formulering om behovet for «grønn» rapportering. *Kunnskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet* støttet styrkingen av statistikk om barn og unge. *Helsedirektoratet* tok opp aldring som et tilsvarende relevant tema. I programmet ble det lagt inn en setning som synliggjør at sammenstilling av statistikk fra ulike områder som kan belyse andre aktuelle samfunnsperspektiver blir vurdert løpende.

NIBIO gjentok i høringen ønsket omtalt å framheve areal som eget hovedområde for å synliggjøre arealstatistikk som en del av samfunnets infrastruktur. Dette ble støttet av *Landbruks- og matdepartementet og Landbruksdirektoratet*. Etter innhenting av synspunkter fra Kartverket og Miljødirektoratet ble som tidligere omtalt, hovedområdet *Natur, klima og miljø* gjort om til *Natur, areal, klima og miljø*. Plassering av arealstatistikk, for eksempel i eget hovedområde, muligheter for utvidet innhold og inndeling vil bli vurdert i programperioden.

Høringsinnspillene ledet til endringer i beskrivelse og innhold i en del statistikkområder. Mange høringssvar var detaljerte, og alle ble ikke tatt inn i programmet selv om de ble vurdert av *SSB* og andre statistikkprodusenter.

En mer detaljert oppsummering av høringsinnspillene med *SSB*s vurderinger og foreslåtte programendringer er gitt i følgebrev til Finansdepartementet av 28. februar 2023, sammen med oppdatert programforslag.

6. Departementsforeleggelse

Etter den offentlige høringen la Finansdepartementet det oppdaterte forslaget fram for departementene. Finansdepartementet inviterte alle departementene og SSB til møte etter foreleggelsen, blant annet for avklaring av spørsmål knyttet til finansiering av en del utviklingstiltak. Det kom spørsmål om behandling av statistikkprogrammet i budsjettprosessen og ønske om mer informasjon om enkelte utviklingstiltak.

Tre innspill om utviklingstiltak ble tatt inn i det justerte forslaget. Dette gjaldt produksjon av strøm fordelt på prisområder, vurdering av muligheter for å videreutvikle statistikk om avlinger og gjødsling for å belyse utnyttelse og utslipp av næringsstoffer, samt fordeling av utslippsstatistikk etter internasjonal næringsstandard slik at den kan kobles mot nasjonalregnskapet. På grunn av behovet for avklaringer om bruk av nye datakilder ble omtalen av utviklingstiltaket som gjelder statistikk om den private tannhelsetjenesten justert.

7. Lærdommer

Arbeidet med statistikkprogrammet krever mye samarbeid og samordning både eksternt og internt, særlig der det er flere statistikkansvarlige innenfor et hovedområde. Det fordrer mer koordinering enn både SSB og andre produsenter har vært vant til tidligere. Det var krevende å holde alle berørte aktivt involvert gjennom prosessen som varte fra høsten 2021 til slutten av 2023.

Samarbeidet i SSB:

- Arbeidsgruppa som koordinerte arbeidet i SSB bidro til at programmet kom i mål med bidrag fra avdelingene, selv om dette for noen avdelinger var mer krevende enn for andre. Det er viktig at gruppemedlemmene representerer hele avdelingen sin.
- Som påpekt i kapittel 4.1 ville det vært ønskelig å bruke mer tid på drøfting av utviklingsbehov, spesielt siden programmet som skulle lages i 2022 først skulle tre i kraft fra 2024 og vare i fire år. Dette ville kreve et mer omfattende opplegg hvor større deler av SSB ble involvert. En strategisk gruppe kunne ha vært en mulighet. En del utvikling i dette programmet, i motsetning til det første programmet, krever ekstra finansiering som igjen medførte at diskusjonene om utvikling var ekstra krevende. Ressursberegninger bør starte tidlig, og det er viktig å tenke helhetlig om ressursbehov slik at både statistikkansvarlige, IT og ansvarlige for datainnsamling og metoder inkluderes.
- Det er viktig å sikre god sammenheng mellom statistikkprogrammet og planer i SSB, som strategi og langtidsplan. Dette kunne vært tatt opp i arbeidsgruppa.

Samarbeidet med andre produsenter av offisiell statistikk

- Det er fortsatt behov for å drøfte spørsmål som krav til offisiell statistikk og hva det vil si å være ansvarlig for en statistikk videre i Utvalget for offisiell statistikk. Dette skyldes både ønske om mer samhandling mellom produsentene, opplæring av nye produsenter og at det vil være utskifting av representanter i utvalget.
- Samordning av statistikkformidlingen ble trukket fram i forarbeidene til statistikkloven. Det er ulik synliggjøring og tilgjengelighet av andre produsenters offisielle statistikker på deres egne nettsider. Arbeidet med mer samordnet formidling blir viktig framover.
- Kontakten med og interessen fra nye produsenter av offisiell statistikk var positiv. Det er behov for å innføre de nye produsentene i statistikksystemet. Det er viktig å bruke erfaringene fra denne runden, både positive og eventuelle utfordringer, i prosesser med framtidige statistikkprogrammer.

Finansiering

- Usikkerhet rundt finansieringen av utviklingstiltak som ikke kan dekkes innenfor gjeldende budsjetterammer gjør planarbeidet for programperioden komplisert. Det er viktig å komme tidlig i gang med å identifisere ekstra finansieringsbehov, parallelt med utarbeiding av programforslaget.
- Selv om finansiering ikke er på plass for alle utviklingstiltakene, er det viktig å synliggjøre utviklingsbehovene for offisiell statistikk som har framkommet gjennom brede høringsprosesser med brukerne.
- Hvis en situasjon med svært begrensede midler til utvikling av offisiell statistikk vedvarer i flere år, vil det bli krevende å holde statistikken relevant og møte økte forventninger til ny og forbedret statistikk fra brukerne. Det er viktig at de identifiserte utviklingstiltakene løftes fram i prioriteringsdiskusjoner for framtidige budsjetter.
- Det er viktig å snakke med enkeltdepartementer eller andre som kan tenkes å bidra med midler, og det må arbeides med å skaffe finansiering gjennom hele perioden.

Vedlegg A: Oversikt over utviklingstiltakene i statistikkprogrammet 2024–2027

Oversikten viser 86 utviklingstiltak; 68 fra opprinnelig forslag per 1. november 2022, 14 som ble tatt inn etter den offentlige høringen (28. februar 2023) og fire som ble føyd til etter departementsforeleggelsen (25. september 2023).

SSB identifiserte vel 20 tiltak som ikke kunne dekkes over foreliggende grunnbevilgning (se kolonnen Budsjettkonsekvenser), og det ble tatt forbehold om finansiering i programperioden for å gjennomføre disse.

Der en annen institusjon enn SSB er ansvarlig produsent, står navnet på den offentlige myndigheten i parentes i kolonnen «Type endring». Tilfeller der temaet skal utredes og eventuell statistikkprodusent ennå ikke er avklart er markert med spørsmålsteget.

Tabell A1

Nr.	Hovedområde	Delområde	Utviklingstema	Type endring	Budsjettkonsekvenser
I forslaget 1. november 2022					
1	Befolkning	Befolkning og andre områder	Samiske forhold	Videreutvikling av statistikk	x
2	Befolkning	Innvandrere	Bosetting av flyktninger	Eksisterende statistikk blir offisiell (IMDi)	
3	Befolkning	Innvandrere	Levekår blant innvandrere	Ny statistikk	x
4	Bygg, bolig og eiendom	Bolig og boforhold	Boligers avstand til friluftsområder og veier med støy	Videreutvikling av statistikk	
5	Energi og industri	Energi	Energibalanse og -regnskap - grønt skifte	Videreutvikling av statistikk	
6	Energi og industri	Energi	Forbruk av strøm fordelt på prisområdene	Ny statistikk	
7	FoU, teknologi og innovasjon	Forskning og utvikling (FoU)	Forskerrekruttering og mangfold i forskerpersonale	Videreutvikling av statistikk	
8	FoU, teknologi og innovasjon	Informasjons-samfunnet	Tilgang og bruk av internett	Videreutvikling av statistikk (Nkom)	
9	Helse og omsorg	Helse- og omsorgsforhold og levevaner	Helseutviklingen i befolknings- og pasientgrupper	Videreutvikling av statistikk	x
10	Helse og omsorg	Helse- og omsorgstjenester	Privat tannhelsetjeneste	Ny statistikk	
11	Helse og omsorg	Helse- og omsorgstjenester	Private tilbydere av helse-, omsorgs- og velferdstjenester	Videreutvikling av statistikk	x
12	Helse og omsorg	Helse- og omsorgstjenester	Barn og unge – bruk av helsetjenester	Videreutvikling av statistikk	x
13	Helse og omsorg	Sykdommer	Forekomst og utvikling i kreftsykdommer	Eksisterende statistikk blir offisiell (FHI)	
14	Helse og omsorg	Sykdommer	Flere ikke-smittsomme sykdommer	Utredning (FHI)	
15	Helse og omsorg	Sykdommer	Yrkessykdommer	Ny statistikk	
16	Helse og omsorg	Smittevern og vaksine	Influensavaksinerte over 65 år	Eksisterende statistikk blir offisiell (FHI)	
17	Helse og omsorg	Smittevern og vaksine	Smittevern og vaksine	Utredning (FHI)	
18	Helse og omsorg	Legemidler	Forbruk av legemidler i sykehus og sykehjem	Ny statistikk (FHI)	
19	Helse og omsorg	Svangerskap og fødsel	Assistert befruktning	Ny statistikk (FHI)	
20	Helse og omsorg	Svangerskap og fødsel	Fosterdiagnostikk	Ny statistikk (FHI)	
21	Inntekt og forbruk	Forbruk	Forbruk i husholdninger – hyppigere statistikk	Videreutvikling av statistikk	x

Nr.	Hovedområde	Delområde	Utviklingstema	Type endring	Budsjett-konsekvenser
22	Inntekt og forbruk	Forbruk	Kosthold, herunder økologiske matvarer	Videreutvikling av statistikk	x
23	Inntekt og forbruk	Inntekt og formue	Utvidet inntektsregnskap	Utredning	x
24	Kultur og fritid	Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Barn og unge – idretts- og friluftaktiviteter og helse	Videreutvikling av statistikk	x
25	Kultur og fritid	Kultur	Kulturarv, bl.a. kulturmiljø	Videreutvikling av statistikk	x
26	Kultur og fritid	Kultur	Språk	Videreutvikling av statistikk	
27	Kultur og fritid	Tids- og mediebruk	Barn og unge – mediebarometer	Ny statistikk	x
28	Landbruk, fiskeri og akvakultur	Landbruk	Omsetning av plantevernmidler	Eksisterende statistikk blir offisiell (Mattilsynet)	
29	Landbruk, fiskeri og akvakultur	Jordbruk	Bevaringsverdige husdyrraser	Eksisterende statistikk blir offisiell (NIBIO)	
30	Nasjonalregnskap	Satellittregnskap	Satellittregnskap for hav	Ny statistikk	
31	Nasjonalregnskap	Satellittregnskap	Utdanningsregnskap – fagskoler	Videreutvikling av statistikk	
32	Natur, areal, klima og miljø	Areal	Nedbygging og beslag av naturarealer	Videreutvikling av statistikk	
33	Natur, areal, klima og miljø	Areal	Arealbruk i hav	Videreutvikling av statistikk	x
34	Natur, areal, klima og miljø	Naturmangfold	Truede arter	Ny statistikk (Miljødirektoratet)	
35	Natur, areal, klima og miljø	Avfall	Plastregnskap	Ny statistikk	x
36	Natur, areal, klima og miljø	Avfall	Matavfall	Utredning (Miljødirektoratet)	
37	Natur, areal, klima og miljø	Avfall	Avfall	Videreutvikling av statistikk (Miljødirektoratet og SSB)	
38	Natur, areal, klima og miljø	Klima og utslipp til luft	Temperatur og nedbør i Norge	Eksisterende statistikk blir offisiell (Meteorologisk institutt)	
39	Natur, areal, klima og miljø	Vann og avløp	Ferskvann og vannressurser	Utredning (?)	
40	Natur, areal, klima og miljø	Vann og avløp	Tilstand i havet	Utredning (?)	
41	Natur, areal, klima og miljø	Miljøregnskap	Økosystemregnskap	Ny statistikk (Miljødirektoratet og SSB)	x
42	Natur, areal, klima og miljø	Miljøregnskap	Fossile subsidier	Videreutvikling av statistikk	
43	Natur, areal, klima og miljø	Miljøregnskap	Sirkulær økonomi	Utredning (?)	
44	Offentlige finanser	Bistand	Bistand til utviklingsland	Eksisterende statistikk blir offisiell (Norad)	
45	Offentlige finanser	Offentlige finanser	Offentlige anskaffelser	Utredning (DFØ)	
46	Priser og prisindekser	Konsumpriser	Konsumklassifisering og nye indekser	Videreutvikling av statistikk	
47	Priser og prisindekser	Produsent og engrospriser	Nye aggregerte produsentprisindekser	Videreutvikling av statistikk	x
48	Priser og prisindekser	Boligpriser og boligprisindekser	Prisindeks for brukte fritidsboliger	Videreutvikling av statistikk	x
49	Priser og prisindekser	Byggekostnadsindekser	Tomtekostnadsindeks	Ny statistikk	x
50	Sosiale forhold og kriminalitet	Barne- og familievern	Forløp i tiltak i kommunalt barnevern	Videreutvikling av statistikk	
51	Sosiale forhold og kriminalitet	Levekår	Livskvalitet blant barn og unge	Utredning	x

Nr.	Hovedområde	Delområde	Utviklingstema	Type endring	Budsjett-konsekvenser
52	Sosiale forhold og kriminalitet	Offentlige pensjoner og stønader	Sosialhjelpsmottakere	Videreutvikling av statistikk	
53	Transport og reiseliv	Landtransport	Bompengepasseringer	Ny statistikk	x
54	Transport og reiseliv	Sjøtransport	Gods- og passasjertransport	Videreutvikling av statistikk	
55	Transport og reiseliv	Reiseliv	Overnattinger i privat innkvartering gjennom delingsplattformer	Ny statistikk	
56	Utdanning	Barnehage, Grunnskole	Barn og unge – barnehage- og grunnskoleløpet	Videreutvikling av statistikk	x
57	Utdanning	Voksenopplæring	Voksne i grunnskoleopplæring	Videreutvikling av statistikk	x
58	Utenriksøkonomi	Utenrikshandel	Vare- og tjenestehandel etter kjennemerker ved foretak	Ny statistikk	
59	Utenriksøkonomi	Utenrikshandel	Tjenestehandel etter leveringsmåte	Ny statistikk	
60	Utenriksøkonomi	Utenrikshandel	Netthandel i Norge og over landegrensene	Ny statistikk	x
61	Utenriksøkonomi	Økonomisk globalisering	Outsourcing og globale verdikjeder	Ny statistikk	
62	Utenriksøkonomi	Økonomisk globalisering	Utenlandsk kontroll i norsk næringsliv	Videreutvikling av statistikk	
63	Valg	Folkeavstemminger	Hvem som kan og hvem som deltar	Ny statistikk	
64	Valg	Valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre	Velgerstrømmer	Ny statistikk	
65	Valg	Sametingsvalg	Listekandidater, valgte representanter, hvem som kan og hvem som stemmer	Ny statistikk	
66	Valg	Tillit til offentlige institusjoner	Tillit til offentlige institusjoner	Eksisterende statistikk blir offisiell (DFØ)	
67	Varehandel og næringslivstjenester	Næringslivstjenester	Investeringer markedsrettede tjenester	Ny statistikk	x
68	Virksomheter, foretak og regnskap	Virksomheter og foretak	Omstilling i næringslivet	Ny statistikk	
	Etter høringen				
69	Arbeid og lønn	Sysselsetting, lønn og arbeidskraftkostnader	Utleie av arbeidskraft	Videreutvikling av statistikk	
70	Befolkning	Likestilling og ikke-diskriminering	Diskriminering og menneskerettigheter	Videreutvikling av statistikk	
71	Energi og industri	Energi	Forbruk av strøm for husholdninger og næringsgrupper – mer detaljert månedsstatistikk	Videreutvikling av statistikk	
72	Landbruk, fiskeri og akvakultur	Jordbruk	Bruk av plantevernmidler	Videreutvikling av statistikk	x
73	Nasjonalregnskap	Satellitregnskap	Utdanningsregnskap – barnehager	Videreutvikling av statistikk	
74	Natur, areal, klima og miljø	Areal	Areal	Videreutvikling av statistikk	
75	Natur, areal, klima og miljø	Avfall	Ombruk	Videreutvikling av statistikk	x
76	Natur, areal, klima og miljø	Avfall	Anleggsavfall	Videreutvikling av statistikk	x
77	Natur, areal, klima og miljø	Klima og utslipp til luft	Polarområdene	Utredning (?)	
78	Priser og prisindekser	Boligpriser og boligprisindekser	Leiemarkedet for boliger	Videreutvikling av statistikk	
79	Priser og prisindekser	Boligpriser og boligprisindekser	Eiendomspriser	Videreutvikling av statistikk	
80	Sosiale forhold og kriminalitet	Kriminalitet og rettsvesen	Straffesakskjeden	Videreutvikling av statistikk	

Nr.	Hovedområde	Delområde	Utviklingstema	Type endring	Budsjett-konsekvenser
81	Transport og reiseliv	Landtransport	Ferjestatistikk	Ny statistikk	
82	Virksomheter, foretak og regnskap	Eierskap og roller	Lederfunksjoner i næringslivet	Ny statistikk	
	Etter departementsforeleggelse				
83	Energi og industri	Energi	Produksjon av strøm fordelt på prisområdene	Ny statistikk	
84	Helse og omsorg	Helse- og omsorgsforhold og levevaner	Statistikk om personer med funksjons-nedsettelse	Videreutvikling av statistikk	
85	Landbruk, fiskeri og akvakultur	Jordbruk	Avlinger og gjødsling	Videreutvikling av statistikk	
86	Natur, areal, klima og miljø	Klima og utslipp til luft	Utslippsregnskapet – forbedret næringsfordeling	Videreutvikling av statistikk	

Vedlegg B: Vurdering av programperiode

SSB, 19. oktober 2022

Vurdering av programperiode

Bakgrunn

I brev fra Finansdepartementet 26/8 2021 om utarbeidelse av neste nasjonale statistikkprogram bes SSB å komme med en tilrådning på hva som er *hensiktsmessig lengde på neste programperiode*.

Hverken forarbeidene eller loven angir en spesifikk lengde på det flerårige programmet. Statistikklovutvalget (NOU 2017: 7) kom med følgende vurdering om programlengden:

«Utvalget har diskutert om programmet burde tilsvare åremålsperioden til direktøren, tilpasses stortingsvalg eller andre langtidsplaner, eller om EUs programsyklus burde følges. Perioden vil avhenge av flere faktorer, som detaljeringsgrad, ønske om fleksibilitet og knytning til EUs statistikkprogram, og det foreslås derfor at regler om programperiode og utforming av programmet fastsettes i forskrift av Kongen.»

I proposisjonen om statistikkloven (Prop. 72 LS 2018 – 2019) omtales programlengde nokså kortfattet at «Varighet av programmet må ta hensyn til kontinuitet og forutsigbarhet, men avveies mot hensynet til fleksibilitet. Det kan også tenkes at det første programmet bør gjelde for en noe kortere periode, for eksempel to eller tre år, til man ser hvordan programmet fungerer.»

SSB i brev til Finansdepartementet 20/12 2018 antas «programperioden å være mellom tre til fem år» i drøftinger av utformingen av et flerårig nasjonalt statistikkårprogram og hensyn til for eksempel fleksibilitet, forutsigbarhet og oppdatering i perioden med videre.

Det ble bestemt at det første statistikkprogrammet skulle gjelde for tre år.

Andre statistikkprogram som for eksempel i Sveits har en programlengde på fire år. EU hadde lenge femårsprogrammer. Dette ble utvidet til sju år for å følge rammebudsjettperioden. Men EUs flerårige statistikkprogram er særdeles overordnet, og derimot er de årlige statistikkprogrammene svært detaljerte.

Noen momenter

- Det flerårige programmet legger en ramme på utvikling, utarbeidelse og formidling av offisiell statistikk i programperioden. Flexibilitet ivaretas gjennom at programmet er på områdenivå og ikke statistikkproduktnivå (ref. statistikkoversikten¹), selv om disse to nivåene må ses i sammenheng.
- Det utarbeides ikke årlige nasjonale statistikkprogrammer for offisiell statistikk, og det forutsettes at det flerårige programmet gjennomføres ved hjelp av etatenes årlige virksomhetsplaner, programmer e.l. Den årlige oppdateringen av statistikkoversikten skal gjenspeile endringer på produktnivå.
- Det første programmet gjelder for 2021–2023, og utformingen av neste program begynte allerede høsten 2021 siden det skal tilpasses budsjettprosessen. Planlegging, utforming, høringer og beslutninger om program tar opp mot to år og er en ressurskrevende prosess i seg selv.
- Programmet skal inneholde utvikling av statistikk og rom for innovasjon i perioden.

¹ [På ssb.no: Offisielle statistikker per 01012024 med metainformasjon.xlsm](#)

- Programmet må respondere på utvikling i samfunnet, forvaltning, lov- og regelverk, teknologisk utvikling og endring i konkurransesituasjonen.
- Programmet, dvs. den offisielle statistikken, må oppfattes som relevant for brukerne.
- Programmet må gjenspeile produsentsiden.
- Programmet må ta hensyn til endringer internasjonale statistikkkrav og føringer.

Noen vurderinger

- En forholdsvis kort periode på tre år, som for det første programmet, vil innebære et tilnærmet kontinuerlig løp der oppdateringer og arbeid med nytt program begynner omtrent når det foregående trådte i kraft. Dette vil være ressurskrevende for SSB, utvalget og departementet og kan også medføre slitasje og mindre engasjement for eksempel i brukerhøringer med videre. Statistikkprogrammet vil derimot være mer oppdatert og relevant og respondere mer på utvikling og endringer.
- En lang periode på for eksempel seks til sju år vil være mindre ressurskrevende og kan bidra til å sikre kontinuitet, ro og stabilitet rundt ansvarsdeling og statistikkproduksjon. Imidlertid vil det bli krevende å se opp mot 8-10 år frem i tid med tanke på statistikkbehov, utvikling og budsjettimplikasjoner.
- En mellomlang periode fire til fem år vil være overkommelig med hensyn til planleggingshorisont og utviklingstrender og behov i perioden. Det vil også være institusjonell hukommelse blant aktørene slik at man ikke må begynne helt på nytt ved utarbeidelse av et nytt program.

Konklusjon

SSB anbefaler en programperiode på fire år. En treårsperiode vil gi en tilnærmet kontinuerlig planleggingssyklus og en femårsperiode vil i praksis si at vi må planlegge for sju år frem i tiden. En fireårsperiode gir oss muligheter til å trekke på flere erfaringer fra gjeldende programperiode før neste program må planlegges.